

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.375/2017/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Bajnok István bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Poharánszki Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Poharánszki István ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Lendvay Attila Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Lendvay Attila ügyvéd

A per tárgya: jognyilatkozat pótlása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.368/2016/3. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék 37.G.40.748/2015/21. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a szövetkezeti hitelintézetek intergrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Szhitv.) hatálya alá tartozó hitelintézet, az alperes részvényese.
- [2] A felperes felügyelőbizottsága 2014. szeptember 30. napján tagjai sorából új elnököt választott. Az erről szóló határozatában rögzítette, az Szhitv. 15. § (12) bekezdésében foglaltak alapján a határozat az alperes igazgatóságának „jóváhagyásához kötött, azzal hatályosul”.
- [3] A felperes igazgatóságának elnöke 2014. október 7-én az Szhitv. 15. § (12) bekezdésére hivatkozással e-mailben megküldte az alperes elnökének a felügyelőbizottság tisztújító üléséről készült jegyzőkönyvet és a megválasztott elnök elfogadó nyilatkozatát.

Mivel az alperestől válasz nem érkezett, 2015. január 14. napján ismételten az alpereshez fordult, hiányolva a hozzájárulás tárgyában hozott döntését. Az alperes válaszlevelében, majd a felek között zajló levelezés során több alkalommal is kérte, hogy a felperes terjesszen elő szabályos kérelmet, továbbá csatolja az alperes által megnevezett, a jelölt személyével és a megválasztott tisztségével kapcsolatos dokumentumokat. Jelezte továbbá, szükségesnek tartja a jelölt személyes meghallgatását is. A felperes a kért dokumentumokat nem küldte meg az alperes részére.

- [4] Felperes 2015. május 28-án a Magyar Nemzeti Bankhoz (a továbbiakban: MNB) is benyújtotta a felügyelőbizottsága elnöke megválasztásának engedélyezése iránti kérelmét. Az MNB az előtte az engedélyezés tárgyában indult hatósági eljárást jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:5 § (2) bekezdése alapján kérte, hogy a bíróság ítéletével pótolja az alperes Szhitv. 15. § (12) bekezdése szerinti hozzájáruló nyilatkozatát a felperes felügyelőbizottsági elnöke tisztségének betöltéséhez, tekintettel arra, hogy az alperes joggal való visszaélést valósított meg azzal a magatartásával, hogy a 2014. október 7-i felperesi megkeresés ellenére közel 5 hónapon keresztül nem döntött a hozzájárulás megadásáról. Állította, a jognyilatkozat pótlásának törvényi feltételei fennállnak.
- [6] Elsődleges kereseti kérelme alaptalansága esetén másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a felügyelőbizottság elnöke mint vezető tisztségviselő engedélyeztetése körében a Felügyelet (MNB) jóváhagyásának nem feltétele az alperes igazgatóságának előzetes hozzájárulása, mivel a felügyelőbizottság elnöke nem kinevezéssel, hanem megválasztással tölti be a tisztségét.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Az ellenkérelmében foglaltak szerint a jognyilatkozat pótlásának törvényi feltételei nem állnak fenn. Nem valósított meg továbbá joggal való visszaélést, mert a felperes nem terjesztett elő határozott kérelmet a hozzájárulás megadása iránt, és a szükséges okiratokat felhívás ellenére sem küldte meg a részére.
- [8] Megalapozatlan a másodlagos kereseti kérelem is, mert az egyrészt a jogszabály téves értelmezésén alapul, másrészt, ha a felperes azt állítja, hogy nincs szükség az alperes előzetes hozzájárulására, úgy az elsődleges keresetét vissza kellene vonnia. Ebben az esetben ugyanis nincs olyan jogszabály által megkívánt nyilatkozat, amelyet a bíróságnak pótolnia kellene.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

Úgy ítélte meg, az alperes által kért dokumentumok felperes részéről történő megküldésének nem lett volna akadálya, hiszen ezen iratokat a felperes az MNB részére megküldte és a peres iratokhoz is csatolta. Így módjában állt volna azokat a cégjegyzésre jogosultak aláírásával ellátott kérelemmel együtt megküldeni az alperes részére is, amely ez esetben döntést tudott volna hozni a hozzájárulás kérdésében. Nem állapítható meg ezért a jognyilatkozat pótlásának Ptk. 1:5 § (2) bekezdésében írt azon feltétele, amely szerint az érdeksérelem csak a bíróság ítéletével hárítható el.

[10] Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelmet azért tekintette megalapozatlannak, mert megállapítható, hogy a felügyelőbizottsági elnök kinevezéséhez szükséges az alperes igazgatóságának előzetes hozzájárulása.

[11] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta.

Határozata indokolásában rögzítette, a felperes az elsődleges keresetében maga sem vonta kétségbe, hogy az Szhitv. 15. § (12) bekezdésének helyes értelmezése szerint a felperes felügyelőbizottsági elnökének megválasztása az alperes igazgatóságának előzetes hozzájárulását igényli, hiszen a keresetet ezen jognyilatkozat ítélettel pótlására irányult. Rámutatott, csak a tételes jog elvárásaival és céljával nyilvánvalóan szembehelyezkedő joggyakorlás minősül joggal való visszaélésnek, csak igen kivételes esetben és a Ptk. 1:5 § (2) bekezdésében foglalt feltételek együttes fennállása esetén van lehetőség a jognyilatkozat bíróság általi pótlására.

[12] A másodfokú bíróság kifejtette, a perbeli időszakban a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) hatálya alatt működő felperesre irányadó Gt. 7. § (1) bekezdése értelmében a társasági jogban az írásbeli forma alkalmazása kötelező volt. A felperes által 2014. október 7-én küldött e-mail az írásbeliség Gt. 7. § (1) bekezdésében és az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény 4. § (1) bekezdésében rögzített követelményeknek nem felelt meg, így az sem alakilag, határozott kérelem hiányában pedig tartalmilag sem volt az Szhitv. 15. § (12) bekezdésére alapított felperesi kérelemnek tekinthető, amely vonatkozásában az alperes nyilatkozata megtétele elmulasztásával visszaélésszerű joggyakorlást valósított volna meg. Ilyen tényállás mellett nem állapítható meg, hogy az alperes a jogszabály által megkívánt nyilatkozat megtagadásával a joggal való visszaélés tilalmába ütköző magatartást tanúsított, illetve tanúsít, ezért a Ptk. 1:5.§ (2) bekezdésében írt feltételek hiányában az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el az elsődleges kereseti kérelmet.

[13] A másodfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú ítélet indokait megváltoztatva hagyta helyben a keresetet elutasító döntést. Megítélése szerint a megállapításra irányuló kereset előterjesztésének a polgári perrendtartásról szóló 1952.

évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 123. §-ában megfogalmazott konjunktív feltételei közül hiányzik a felperes alperessel szembeni olyan jogvédelmének szükségessége, amely csak a kért megállapítással biztosítható. Az MNB a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 45. § a) pontja, 4. § (9) bekezdése és 39. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a felperes által kezdeményezett engedélyezési eljárásban hatóságként jár el. Eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezései az irányadóak. Amennyiben a felperes vitatja, hogy a hatósági eljárásban szükséges az alperes igazgatósága előzetes hozzájáruló nyilatkozatának benyújtása, úgy a hatósági eljárásban biztosított jogorvoslat útján kereshet jogvédelmet, amint azt az MNB eljárást felfüggesztő végzése is tartalmazza. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a másodlagos kereseti kérelmet nem az eljárási feltételek hiányában utasította el.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmének helytadó döntés hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését, 123. §-át, az Szhitv. 15. § (12) bekezdését, valamint a Ptk. 1:5 § (2) bekezdését.
- [15] Felperes a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettség megsértését abban jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem tekintetében nem tartalmaz indokolást, és az ezt sérelmező fellebbezési hivatkozását a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.
- [16] A felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint a jogerős ítélet azért sérti a Pp. 123. §-ában írtakat, mert a jogvédelem szükségességének hiányát a másodfokú bíróság anélkül állapította meg, hogy előzetesen felhívta volna e körben nyilatkozattételre. A felperes határozottan állította, hogy a joga megóvása miatt terjesztette elő keresetét.
- [17] A felperes a másodlagos kereseti kérelme körében változatlanul fenntartotta azon álláspontját, hogy különbséget kell tenni a vezető tisztségviselő megválasztása, illetve kinevezése között. Az Szhitv. 15. § (12) bekezdése csak a kinevezéshez írja elő az alperes előzetes hozzájárulását, a felügyelőbizottság elnöki tisztsége viszont megválasztással jön létre, így az alperes hozzájárulására nincs szükség.
- [18] A jogerős ítélet a Ptk. 1:5 § (2) bekezdésébe is ütközik, mert annak indokolása téves alapokon nyugszik. A felperes hangsúlyozta, már a keresetében előadta, hogy annak benyújtásáig 5 hónap telt el

anélkül, hogy az alperes bármiféle döntést hozott volna. Ilyen hosszú idő válasz nélkül kimeríti a joggal való visszaélést. A felperesi érdeksérelem másként nem hárítható el, az fogalmilag kizárt, hiszen a vezető tisztségviselői pozícióba történő megválasztás és annak elfogadása az alperesi hozzájárulás megadása nélkül nem hatályosul, más szerv hozzájárulásával nem helyettesíthető.

- [19] Fenntartotta az arra vonatkozó álláspontját is, hogy a perben csatolt iratok alapján az alperesnek az érdemi határozathozatalhoz már a teljes iratanyag a rendelkezésére áll, azonban e kötelezettségének a mai napig nem tett eleget.
- [20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az nem jogszabálysértő.
- [22] Felperes felülvizsgálati kérelmében az elsődleges kereseti kérelmével összefüggésben a Ptk. 1:5. § (2) bekezdésének sérelmét állította. E körben arra hivatkozott, hogy 5 hónap telt el az alpereshez intézett kérelem és a keresetlevél benyújtása között, továbbá a peres eljárás során a jóváhagyáshoz szükséges valamennyi dokumentumot csatolta, így azok az alperes rendelkezésére állnak, az alperes a döntését mégsem hozta meg. A Kúria rámutat arra, hogy ez az érvelés nem cáfolja a jogerős ítélet indokolásában megjelent azon megállapítás jogszerűségét, miszerint a felperes nem is terjesztett elő az alperesi jóváhagyás iránt szabályszerű kérelmet. Azon felperesi állítás helytállósága, miszerint mindazon okiratokat csatolta a peres iratokhoz, amelyek a jóváhagyáshoz szükségesek, cáfolható azzal, hogy az alperes a jóváhagyáshoz szükségesnek tartotta volna többek között a megválasztott felügyelőbizottsági elnök meghallgatását is, amelyet nyilvánvalóan a peres eljárásban csatolt okiratok nem pótolhattak. Egyébként sem helytálló az a jogi érv, hogy a peres eljárásban csatolt okiratokkal a felperes eleget tett hiánypótlási kötelezettségének.
- [23] A másodlagos kereseti kérelem körében tévesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 221. (1) bekezdésének, a bíróságot terhelő indokolási kötelezettségnek a megsértésére. A Kúria iratellenesnek találta a felperes azon állítását, az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének a másodlagos kereseti kérelem tekintetében. Az elsőfokú ítéletben kifejtettek szerint a felperes felügyelőbizottsága elnökének kinevezéséhez az alperes igazgatóságának előzetes hozzájárulása szükséges, amely hozzájárulás megadása ítélettel történő pótlásának nincs helye. A másodfokú bíróság a másodlagos kereset elutasítását más jogi indokolás mellett hagyta helyben. A felperes maga sem állította, hogy a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett

eleget, így a jogerős ítélet a Pp. 221. §-ában írt követelményt nem sérti. A másodfokú bíróságnak eltérő jogi álláspontjára tekintettel nem kellett vizsgálnia az elsőfokú bíróság érdemi elutasítást megalapozó indokait, annak esetleges hiányosságait, arra a határozatában nem kellett kitérnie.

- [24] A felperes megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 123. §-ának sérelmére is azon az alapon, hogy a másodfokú bíróság nem hívta fel e tekintetben nyilatkozattételre. A megállapítási kereset előterjesztése jogszabályi feltételeinek megítélése az adott ügyben jogkérdésnek minősült, az ahhoz szükséges adatok az iratok alapján rendelkezésre álltak. A felperes nyilatkozatának beszerzése ezért a másodfokú bíróságnak nem volt kötelezettsége, a felperes eljárási jogai nem sérültek. A felperes felülvizsgálati kérelmében csak állította, hogy másodlagos keresetét jogai megóvása érdekében terjesztette elő, ugyanakkor nem cáfolta, nem vitatta a jogerős ítélet azon megállapítását, hogy jogvédelmet az MNB előtti hatósági eljárásban, illetve az azt követő esetleges jogorvoslati eljárásban szerezhet. Ilyen tartalmú felülvizsgálati érvelés hiányában érdemben nem volt vizsgálható a Pp. 123. §-ában megsértése.
- [25] A másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben az Szhitv. 15. § (12) bekezdésének sérelmére alapított felperesi hivatkozás Kúria általi érdemi vizsgálatát az zárta ki, hogy ezen kereseti kérelem elutasítására nem érdemi okból került sor, így e körben e jogszabályi rendelkezés alkalmazásának hiányában annak megsértése fel sem merülhet.

Záró rész

- [26] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre. A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviseleti munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján, a kifejtett munkával arányban állóan határozta meg azzal, hogy az a 4/A. § (2) bekezdése szerint az ÁFA-t tartalmazza.
- [27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. október 31.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelével:

/Seres Józsefné/
tisztviselő